

Nerekultivované výsypky jako refugia obojživelníků

Jana Doležalová^{1, 2}, Milič Solský¹, Jiří Vojar¹

(1) Katedra ekologie, FŽP ČZU v Praze; (2) AOPK ČR, RP Ústecko

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

REGIONÁLNÍ PRACOVISŤE
ÚSTECKO

Výsypky ponechané přirozené sukcesi (S) se od těch technicky rekultivovaných (TR) zásadně liší svým prostředím, především neuvěřitelnou pestrostí biotopů. Na S vznikly stovky rozmanitých vodních ploch na rozdíl od několika málo uniformních retenčních nádrží budovaných na TR. Lze proto předpokládat, že početnost i druhová diverzita obojživelníků bude na S výsypkách oproti TR vyšší.

CÍLE

- porovnat druhovou diverzitu obojživelníků a početnosti skokana štíhlého na S a TR
- určit faktory ovlivňující výskyt běžných druhů na výsypkách

METODIKA

- z veškerých 890 vodních biotopů na výsypkách náhodně vybráno 176 pro následný výzkum obojživelníků
- 2 mapovací kontroly (duben, červen 2010) – záznam výskytu druhů a početnosti snůšek s. štíhlého

VÝSLEDKY

Zaznamenáno 9 ze 12 druhů Mostecká (Tab. 1)

Na S byl oproti TR zjištěn vyšší:

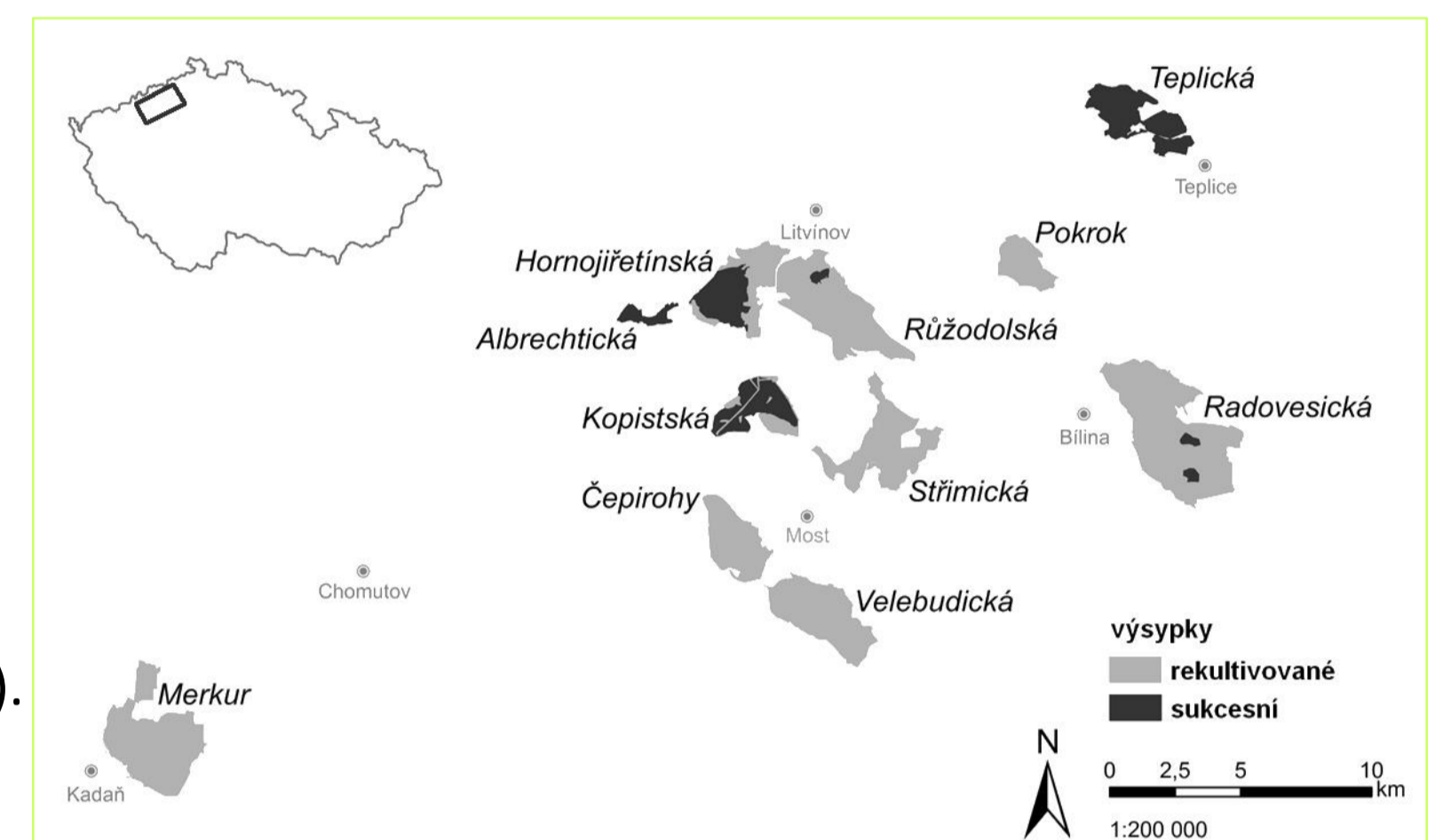
- průměrný počet druhů na vodní plochu
- podíl obsazených biotopů
- početnost s. štíhlého (řádově, Obr. 3)

Faktory ovlivňující výskyt druhů (Obr. 2):

- mírný sklon břehů
- střední pokrývnost litorální vegetace
- nízká konduktivita vody
- absence technické rekultivace

Obr. 1:

Studie probíhala na uvedených výsypkách Severočeské hnědouhelné pánve. Sledováno bylo 176 biotopů (78 na S, 98 na TR).

Tab. 1: Druhy obojživelníků zaznamenané na výsypkách

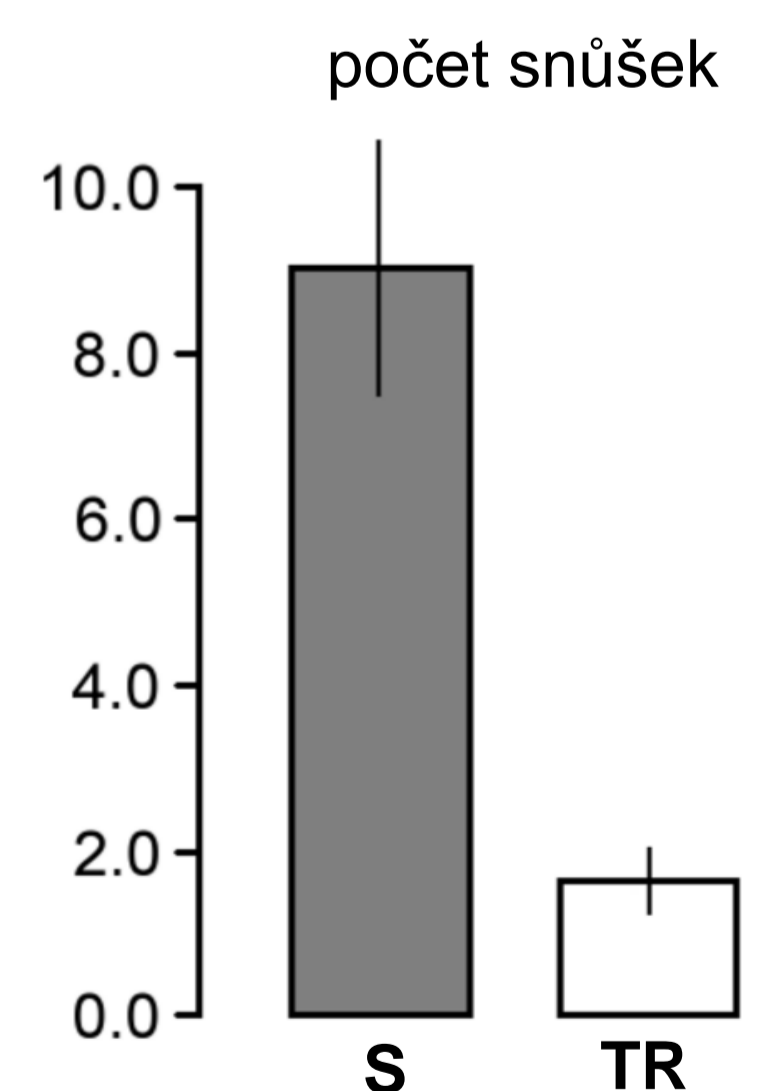
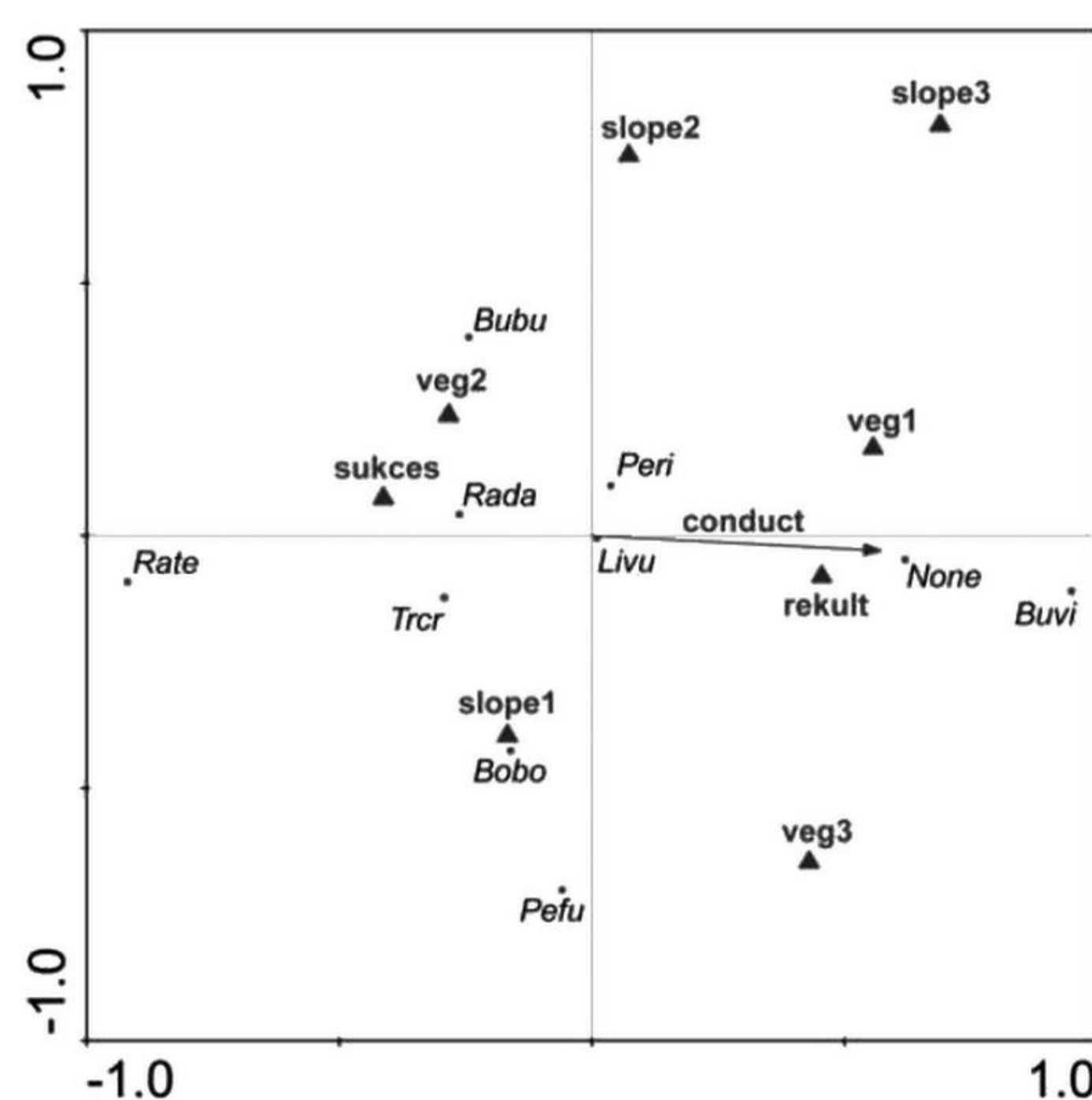
Druhy: *Peri* – skokan skřehotavý, *Rada* – s. štíhlý, *Rate* – s. hnědý, *Bobo* – kuňka obecná, *Bubu* – ropucha obecná, *Buvi* – r. zelená, *Livu* – čolek obecný, *Trcr* – č. velký; relativní početnost druhu: + vzácný, ++ běžný, +++ velmi početný

	<i>Peri</i>	<i>Rada</i>	<i>Rate</i>	<i>Bobo</i>	<i>Bubu</i>	<i>Buvi</i>	<i>Pefu</i>	<i>Livu</i>	<i>Trcr</i>
S	+++	+++	+	+++	++			+++	++
TR	+++	++		++	++	+	+	++	++

Obr. 2: Ordinační diagram biotopových preferencí obojživelníků

na výsypkách.

Zkratky druhů viz Tab. 1, vysvětlující proměnné: conduct – konduktivita, depth – max. hloubka, slope – sklon břehů (1 – mírný, 2 – střední, 3 – kolmý), veg – pokrývnost litorálu (1 – žádná, 2 – částečná, 3 – zcela), success – S, reclaim – TR

Obr. 3: Početnost s. štíhlého na S a TR.

Výsypky bez technických úprav ponechané svému vývoji se stávají významnými refugii obojživelníků. Mohou tak kompenzovat úbytek vhodných stanovišť obojživelníků, jež v naší „normální“ (tj. těžbou nezasažené) krajině v posledních desítkách let nenávratně mizí.